

« Vår frykt er nå at ungdommene kan bli taperne.

FOTO: JAN STORFOSSEN

- Jeg var heldig som overlevde

Harry Christensen (58) frontkolliderte med en buss i Telemark for nesten tre uker siden. Han ble lagt i kunstig koma i tre dager etter det voldsomme sammenstøtet. - Jeg kommer så og si til å bli helt bra igjen, sier han, som torsdag ble skrevet ut av sykehuset.

SIDE 4 OG 5

lørdag

● SPORT

Gleder og gruer seg til EM

Studio3s jenter finpusset EM-programmet i en park i Ljubljana.

SIDE 10 OG 11

● REPORTASJE

Forskerspirer på sommerskole

På Forskerfabrikken bruker de ei uke av ferien til matte og naturfag.

SIDE 14 OG 15

● REPORTASJE

Fotoreise til Bjørneland

Lokale naturfotografer har vært i Finland og fått nærkontakt med bjørn.

SIDE 22 OG 23

Tett møte med sjefen

En naturopplevelse av det sjeldne: Nærkontakt og fotografering av vill bjørn.

Etter å ha fotografert ulv og gaupe inne på Langedrag Naturpark, ønsket vi også å fotografere det største rovdyret i nordisk natur: Brunbjørnen. Og da i vill tilstand.

Men hvor kunne vi finne den uten å reise land og strand rundt for og kanskje kun få et raskt glimt av den. Med vanlige jobber vil ikke fritiden strekke til på leting etter bjørn og sannsynligvis heller ikke bankkontoen. Løsningen ble Finland.

Tre natur- og fotointeresserte venner, Eva Løken fra Vestfossen, Ann Sissel Blix Bøhn fra Åmot og meg, Odd Pedersen fra Kongsberg tok fatt på den lange reisen til Nord-Øst Finland.

Lettere nervøse og full av spenning sto vi klare på Gardermoen med en altfor tung foto-sekk på ryggen og koffertene med turutstyr sjekket inn som bagasje. Turte vi dette? Hvordan ville vi reagere når vi satt i skjul med bjørner, ja bjørner i flertall, gående rundt oss? Nå var det ingen vei tilbake. Flyet tok oss først til Helsinki deretter nordover til Kajaani.

På et spisested på flyplassen i Helsinki spurte servitøren til hvilken destinasjon vi skulle til ute i verden, Hong Kong, Sydney...? Vi skal bare til Kajaani glapp det forsiktig ut av oss. Kajaani? spurte hun forskrekket. Hva i all verden skulle vi der? Vi skjønnte fort at vi ikke akkurat hadde bestilt billetter til verdens navle. Men etter en liten forklaring at vi skulle fotografere bjørn så hun enda mer ut som et spørsmålsteget. Vi lot det bli med det og bestilte middag.

Vel fremme i Kajaani ventet det oss drøye to timer i bil til et sted som heter Martinselkosen Eräkeskus wildlife centre. Her skulle vi bo sammen med fem andre likesinnede samt to profesjonelle naturfotografer og to redaktører fra Natur&Foto, Tom Schandy og Baard Næss.

Tom og Baard skulle være våre veiledere og turguider her dypt inne i de finske skoger, bare et par kilometer fra den Russiske grensen.

FOTOGRAFEN: Odd Pedersen fra Kongsberg har laget denne reportasjen.

Vi var endelig kommet fram til Bjørneland. Fra nå av skulle vi snu døgnet, sove på dagen og være våkne på natta.

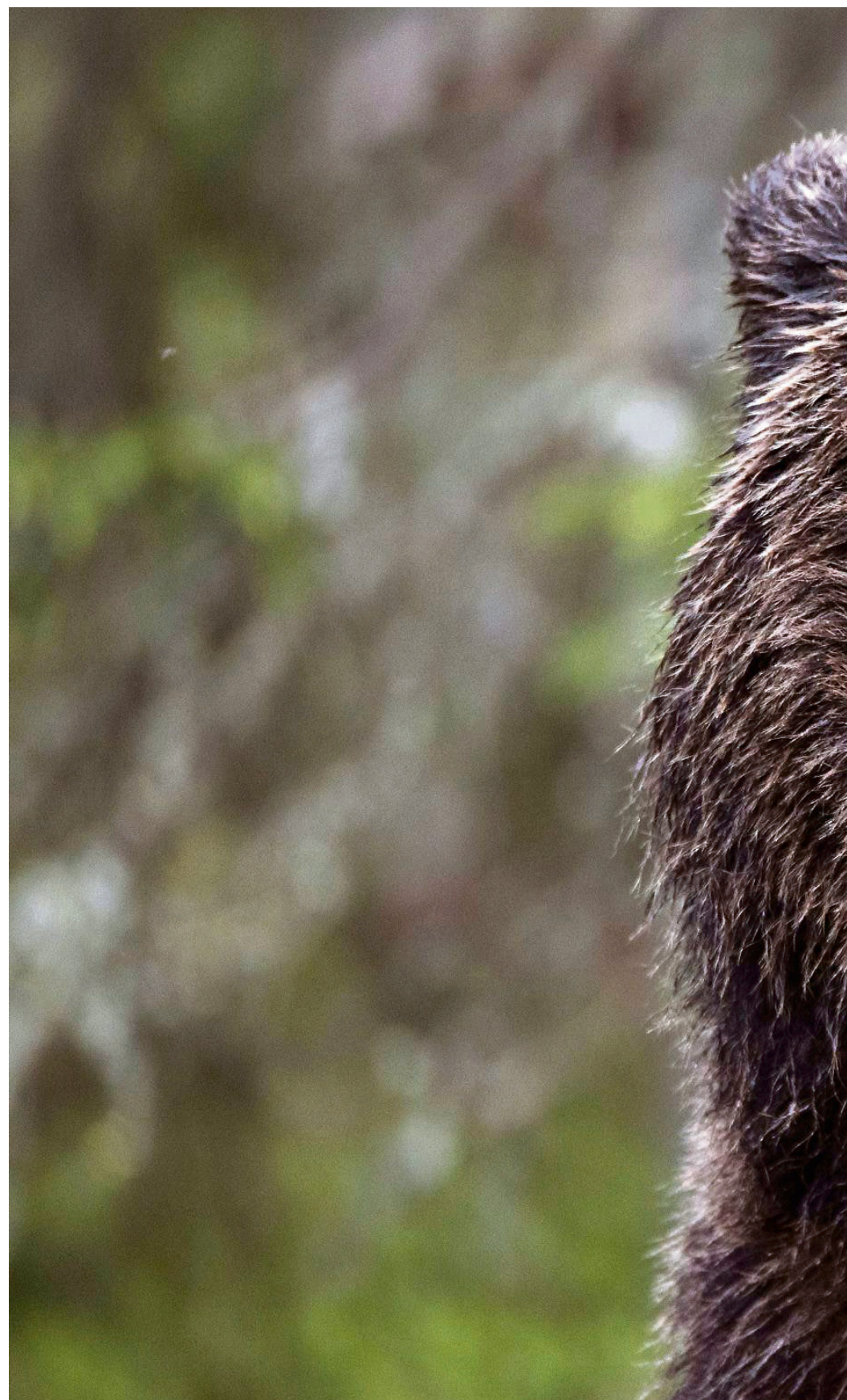
Fotograferingen foregikk fra fotoskjul på ca. 3m x 1.5 m med en høyde på ca. 1.6 m.

Her satt vi en til to fotografer. Hvert skjul var også utstyrt med en benk og en stol som vi satt på under fotograferingen. Benken ble også brukt til å slappe av på i stillere perioder i løpet av natta. En slappet av og en fulgte med på om det skjedde noe utenfor.

Hvert fotoskjul har fire åpninger forover og en til hver side for å stikke ut fotoutstyr. Disse åpningene er igjen tildekket av et kamuflasjestoff som skjuler fotoutstyret mest mulig. I tillegg er skjulene utstyrt med små enveis vinduer slik at vi kan observere bjørneaktiviteten rundt skjulet. Og vi sitter helt trygt her inne. Niste, varm og kald drikke hadde vi med oss ut til skjulene. Men, hva gjør man når man i løpet av disse 14 timene i døgnet vi satt i skjulet bare måtte ut på naturens vegne?

Ikke kunne vi gå ut og bak en busk for den kunne være «opptatt» av en bjørn, og det var heller ikke lov å gå ut av skjulet i denne perioden på grunn av sikkerheten. Da måtte man ty til do-bøtta i det ene hjørnet av skjulet, ikke verre en det. Og ja, den ble brukt.

Om vi fikk se bjørn? Svaret er ganske enkelt JA. De var rundt oss hele tiden. Både tett innpå skjulene og på avstand. De lekte, slåss, paret seg, spiste og alt

det som bjørner gjør i det fri. For disse er ville, det er ingen gjerder eller grenser som hindrer disse å vandre. Grunnen til at de oppholder seg akkurat her gjennom sommeren, er at de blir matet i området. Ikke med slakteavfall eller åte. Men med samme type tørrfôr som våre hunder spiser. Og hundeføret vil i motsetning til åte ikke vises på bildene. Det er til stor fordel for oss når vi fotograferer.

Vi fikk oppleve bjørn i alle størrelser i forskjellige miljøer: Skog, myr og vann.

Skogsområdet er som her hjemme en blanding av gran, furu og bjørk. Bjørnene var veldig aktive og kom fra alle kanter. Og de kom ofte tett innpå skjulene.

Myrområdet er et stort åpent område med skog rundt. Her så vi bjørnene på mye lenger avstand og kunne følge dem lenge før de kom på fotoavstand.

Ved vannet fikk vi dem på litt nærmere hold enn på myra og hvis været var på vår side og vannet var helt stille, ble det noen flotte bilder med natur og bjørn som ble gjenspeilet i vannflata.

SJEFEN: Det var tydelig en hannbjørn som var sjef i dette området. Møtet med ham ble et spennende høydepunkt.

ALLE FOTO: ODD PEDERSEN

I alle disse miljøene ble det lagt ut mat i forskjellige avstander fra foto-skjulene og det tok som regel ikke lange tiden før de første bjørnene kom etter at guiden hadde forlatt området.

Det var tydelig en hannbjørn som var sjef i dette området. Binnene som var parringsklare, ble konstant fulgt opp og «jaget» fra sted til sted. Stakkars andre hanner som var i område når han kom. De fant fort ut at det var best å stikke så snart de hørte sjefen komme.

Om vi var fortsatt nervøse når vi kom

ut i terrenget? Nei det var som blåst bort. Spenninga var nok der hele tiden. For når vi reiste ut om ettermiddagene, visste vi aldri hva vi kom inn med på minnekortene morgenen etter. Det var nye opplevelser hver natt og bjørnene var rundt i området det aller meste av natta. På det meste var det rundt 12-15 forskjellig bjørner som ruslet rundt i dette området.

Martinselkosen Eräkeskus wildlife centre er en familiedrevet bedrift med

moderne overnattingsmuligheter. Vi ble innlosjert i tomannsrom med dusj og toalett på rommene.

For vår del ble rommene kun brukt på dagtid.

Selve sentret som vi bodde på er en tidligere finsk grensevakt stasjon. Da den ble nedlagt i 1990 så de etter nye inntektsmuligheter og begynte å legge ut fôr til bjørnene, og dette er grunn til at vi nå kan reise hit for å fotografere bjørner.

Vi kom hjem igjen med masse flotte bilder, en fantastisk naturopplevelse for oss som liker natur og rovdyr og med enda mer respekt for disse store rovdyrene.

Fôringstiden er fra april til starten av august og i hele denne tiden kan det sees og fotograferes bjørn. I august stoppes fôring slik at bjørnene kommer seg bort fra dette området før jakta i Finland starter.